

REGULAMENTUL (UE) 2023/2418 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI**din 18 octombrie 2023****de instituire a unui instrument pentru consolidarea industriei europene de apărare prin achiziții publice în comun (EDIRPA)**

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 173 alineatul (3),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European ⁽¹⁾,hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară ⁽²⁾,

întrucât:

- (1) Șefii de stat sau de guvern din UE, reuniți la Versailles la 11 martie 2022, s-au angajat să își întărească capacitățile de apărare, având în vedere războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei. Aceștia au convenit să sporească în mod substanțial cheltuielile pentru apărare, să dezvolte stimulente suplimentare pentru investițiile colaborative ale statelor membre în proiecte comune și în achiziții publice în comun de capacități de apărare, să investească în continuare în capacitățile necesare pentru desfășurarea întregii game de misiuni și operații, să încurajeze sinergiile și să stimuleze inovarea, precum și să consolideze și să dezvolte industria de apărare a UE, inclusiv întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile).
- (2) Invadarea nejustificată a Ucrainei de către Rusia la 24 februarie 2022 și războiul său de agresiune în curs au evidențiat faptul că este esențial să se acționeze de urgență pentru a aborda lacunele existente. Revenirea războiului de mare intensitate și a conflictului teritorial în Europa, are un impact negativ asupra securității Uniunii și a statelor membre și necesită o sporire semnificativă a capacității statelor membre de a acoperi deficiturile cele mai urgente și critice, în special pe cele exacerbate de transferul de produse din domeniul apărării către Ucraina.
- (3) Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei a evidențiat în mod dramatic necesitatea de a adapta baza industrială și tehnologică de apărare europeană (EDTIB) la schimbările structurale, de a consolida cercetarea și dezvoltarea militară a Uniunii, de a moderniza echipamentele militare și de a consolida cooperarea dintre statele membre în cadrul achizițiilor publice în domeniul apărării.
- (4) La 18 mai 2022, Comisia și Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate (denumit în continuare „Înalțul Reprezentant”) au prezentat o comunicare comună intitulată „Analiza deficitelor de investiții în domeniul apărării și calea de urmat”. Comunicarea comună a subliniat efectele anilor de subfinanțare din domeniul apărării și existența unor deficite de ordin financiar, industrial și în materie de capacități în domeniul apărării în cadrul Uniunii. Comunicarea comună a precizat că revenirea războiului în Europa a pus în lumină o acumulare de deficite și lacune în stocurile militare, o capacitate redusă de producție industrială, precum și un nivel limitat de achiziții publice comune și de colaborare. Comunicarea comună a subliniat, de asemenea, deficiturile care afectează în mod imediat libertatea de acțiune a forțelor armate ale statelor membre precum și necesitatea urgentă de a reface anumite stocuri, de a înlocui echipamentele militare vetuste, de exemplu echipamentele concepute sau produse în fosta Uniune Sovietică, și de a consolida capacitățile strategice.

⁽¹⁾ JO C 486, 21.12.2022, p. 168.⁽²⁾ Poziția Parlamentului European din 12 septembrie 2023 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial) și Decizia Consiliului din 9 octombrie 2023.

- (5) De asemenea, comunicarea comună a propus un instrument specific pe termen scurt, conceput într-un spirit de solidaritate, ca instrument menit să stimuleze statele membre să aibă în vedere, în mod voluntar, efectuarea de achiziții publice în comun pentru a acoperi deficitul cele mai urgente și critice, în special cele create de răspunsul la războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, pe bază de colaborare.
- (6) Noul instrument specific pe termen scurt propus este menit să contribuie la consolidarea achizițiilor publice în comun în domeniul apărării și, prin finanțarea asociată din partea Uniunii, la consolidarea capacităților industriale de apărare ale Uniunii, inclusiv prin creșterea producției de produse din domeniul apărării. Acesta va contribui, de asemenea, la criteriul colectiv de referință de 35 % din cheltuielile totale cu achizițiile publice de echipamente pentru achizițiile publice colaborative de echipamente efectuate la nivel european identificat de Comitetul director al Agenției Europene de Apărare în 2007.
- (7) Consolidarea EDTIB ar trebui, prin urmare, să se afle în centrul acestor eforturi. Într-adevăr, există încă dificultăți și deficite, iar fragmentarea persistă, ceea ce conduce la lipsa unui număr suficient de acțiuni colaborative și la o interoperabilitate insuficientă a produselor.
- (8) Structura, condițiile și criteriile de eligibilitate prevăzute în prezentul regulament sunt caracteristice instrumentului specific pe termen scurt și sunt determinate de circumstanțe specifice și de situația de urgență actuală.
- (9) În contextul actual al pieței apărării, marcat de o amenințare sporită la adresa securității și de perspectiva realistă a unui conflict de mare intensitate, statele membre își majorează rapid bugetele pentru apărare și vizează derularea unor achiziții similare de produse din domeniul apărării. Acest lucru a condus la un nivel al cererii care ar putea depăși capacitățile de producție ale EDTIB, care sunt adaptate în prezent la producția pe timp de pace.
- (10) Prin urmare, se poate anticipa o inflație puternică a prețurilor, precum și întârzieri mai mari în ceea ce privește timpul de livrare, ceea ce ar putea afecta securitatea Uniunii și a statelor membre. Este nevoie ca industriile de apărare să asigure capacitatea de producție necesară pentru prelucrarea comenzilor, precum și materiile prime și subcomponentele critice. În acest context, producătorii ar putea favoriza comenzile importante, ceea ce ar putea conduce la expunerea celor mai vulnerabile țări, care nu dispun de dimensiunea critică și mijloacele financiare necesare pentru a asigura comenzi mari.
- (11) Situația geopolitică actuală din țările din vecinătatea estică a arătat că, deși ar trebui evitată o duplicare a eforturilor, o piață diversificată a apărării poate contribui la varietatea produselor disponibile imediat pe piață și, prin urmare, poate fi benefică pentru satisfacerea adecvată a nevoilor urgente ale statelor membre.
- (12) În plus, ar trebui depuse eforturi astfel încât creșterea nivelului de cheltuieli să aibă ca rezultat o EDTIB mult mai puternică în întreaga Uniune. O creștere a investițiilor naționale, efectuată fără coordonare sau fără cooperare, ar putea, într-adevăr, să accentueze fragmentarea.
- (13) Având în vedere provocările de mai sus și schimbările structurale aferente, se dovedește necesar să se accelereze adaptarea EDTIB, să se consolideze competitivitatea și eficiența acesteia, în conformitate cu articolul 173 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), și astfel să se contribuie la întărirea și reformarea capacităților industriale de apărare ale statelor membre. Abordarea lacunelor la nivel de industrie ar trebui să includă abordarea promptă a celor mai urgente deficite.
- (14) Ar trebui să fie stimulate, în special, investițiile comune și achizițiile publice în comun în domeniul apărării, deoarece astfel de acțiuni colaborative ar asigura faptul că schimbările necesare la nivelul EDTIB se produc pe bază de colaborare, evitându-se fragmentarea suplimentară și sporindu-se interoperabilitatea.
- (15) În acest scop, ar trebui instituit un instrument specific pe termen scurt pentru intensificarea colaborării statelor membre în faza de achiziții publice în domeniul apărării (denumit în continuare „instrumentul”). Instrumentul ar trebui să stimuleze statele membre să desfășoare acțiuni colaborative și, în special, atunci când efectuează achiziții pentru a remedia respectivele deficite, să acționeze în mod comun, sporind interoperabilitatea, consolidându-și și reformându-și capacitățile industriale de apărare.

- (16) Fără a aduce atingere prerogativelor autorității bugetare, resursele alocate instrumentului vor fi finanțate în cadrul cadrului financiar multianual existent, fără ca finanțarea deja angajată pentru acțiuni specifice ale Uniunii să fie afectată.
- (17) Instrumentul ar trebui să compenseze complexitatea și riscurile asociate achizițiilor publice în comun, permițând în același timp realizarea de economii de scară în cadrul acțiunilor întreprinse de statele membre pentru consolidarea și modernizarea EDTIB, cu un accent deosebit pe IMM-uri și pe întreprinderile cu capitalizare medie, sporind astfel reziliența, capacitatea și securitatea aprovizionării Uniunii. Stimularea achizițiilor publice în comun ar duce, de asemenea, la reducerea costurilor în ceea ce privește sarcina administrativă și gestionarea ciclului de viață al sistemelor relevante. Instrumentul ar trebui să fie însoțit de eforturi de consolidare a piețelor, serviciilor și sistemelor europene de apărare și securitate, și de creare a unor condiții de concurență echitabile pentru furnizorii din toate statele membre. Achizițiile publice în comun pe o piață comună pentru EDTIB permit economii de scară și asigură inovarea și eficiența în domeniul producției și al tehnologiei.
- (18) Instrumentul se bazează pe activitatea grupului operativ pentru achiziții publice comune în domeniul apărării instituit de Comisie, de Înaltul Reprezentant și de șeful Agenției Europene de Apărare, în conformitate cu comunicarea comună din 18 mai 2022, și ține seama de activitatea grupului respectiv, în scopul coordonării necesarului pe termen foarte scurt de achiziții publice în domeniul apărării și al colaborării cu statele membre și cu producătorii din domeniul apărării din Uniune în vederea sprijinirii achizițiilor publice în comun pentru refacerea stocurilor, în special având în vedere sprijinul acordat Ucrainei.
- (19) Situația de securitate din Europa necesită o reflecție urgentă cu privire la modul în care se poate reduce fragmentarea excesivă prin intermediul unor inițiative de sine stătătoare ale Uniunii și la modul în care se poate stabili o legătură strategică între instrumentele relevante. Instrumentul este menit să asigure coerența cu inițiativele colaborative existente ale Uniunii în domeniul apărării, cum ar fi planul de dezvoltare a capacităților, revizuirea anuală coordonată privind apărarea, Fondul european de apărare, precum și cooperarea structurată permanentă, și să genereze sinergii cu alte programe ale Uniunii. Instrumentul este pe deplin în concordanță cu obiectivele ambițioase ale Busei strategice pentru securitate și apărare. După caz, pot fi, de asemenea, luate în considerare prioritățile regionale și internaționale, inclusiv cele stabilite în cadrul Organizației Tratatului Atlanticului de Nord, dacă sunt corelate cu prioritățile Uniunii și nu împiedică participarea niciunui stat membru sau a niciunei țări asociate, urmărindu-se totodată evitarea oricărei suprapunerii inutile.
- (20) Întrucât instrumentul urmărește să sporească competitivitatea și eficiența industriei de apărare a Uniunii, pentru a beneficia de instrument, contractele de achiziții publice în comun vor trebui să fie încheiate cu contractanți sau subcontractanți care sunt stabiliți în Uniune sau în țări asociate și care nu sunt supuși controlului de către țări terțe neasociate sau de către entități din țări terțe neasociate. În acest context, controlul asupra unui contractant sau subcontractant ar trebui să fie interpretat ca fiind capacitatea de a exercita o influență decisivă asupra unui contractant sau subcontractant în mod direct sau indirect prin intermediul uneia sau mai multor entități juridice intermediare. În plus, pentru a se asigura protecția intereselor de securitate și apărare ale Uniunii și ale statelor membre, infrastructura, instalațiile, activele și resursele contractanților și ale subcontractanților implicați în achizițiile publice în comun care sunt utilizate în scopul achiziției publice respective ar trebui să fie situate pe teritoriul unui stat membru sau al unei țări asociate.
- (21) În anumite împrejurări, ar trebui să se poată deroga de la principiul că contractanții și subcontractanții implicați într-o achiziție publică în comun sprijinită din instrument nu pot fi controlați de o țară terță neasociată sau de o entitate dintr-o țară terță neasociată. În acest context, un contractant sau subcontractant stabilit în Uniune sau într-o țară asociată și controlat de o țară terță neasociată sau de o entitate dintr-o țară terță neasociată ar trebui să poată participa în calitate de contractant sau subcontractant implicat în achiziția publică în comun, cu condiția să fie îndeplinite condiții stricte referitoare la interesele de securitate și apărare ale Uniunii și ale statelor sale membre, astfel cum sunt stabilite în cadrul politicii externe și de securitate comune în temeiul titlului V din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE), inclusiv în ceea ce privește consolidarea EDTIB.
- (22) În plus, procedurile și contractele de achiziții publice în comun ar trebui să includă, de asemenea, cerința ca produsul din domeniul apărării să nu facă obiectul unei restricții din partea unei țări terțe neasociate sau a unei entități dintr-o țară terță neasociată care să limiteze capacitatea statelor membre de a utiliza respectivul produs din domeniul apărării. În cazuri urgente, în care capacitatea EDTIB de a acoperi cele mai urgente și critice deficite din stocurile statelor membre nu este suficientă sau în care EDTIB nu este în măsură să furnizeze produsele necesare din

domeniul apărării într-un termen adecvat, respectiva cerință nu ar trebui să se aplice dacă produsele achiziționate erau utilizate înainte de 24 februarie 2022 în cadrul forțelor armate ale majorității statelor membre care participă la achizițiile publice în comun. În cazul în care se aplică respectiva derogare, țările care participă la achizițiile publice în comun ar trebui să studieze fezabilitatea înlocuirii componentelor care cauzează restricția cu componente fără restricții din Uniune sau din țări asociate.

- (23) Granturile acordate în cadrul instrumentului ar trebui să ia forma unei finanțări nelegate de costuri și ar trebui să fie bazate pe obținerea de rezultate prin referire la pachetele de activități, obiectivele de etapă sau țintele procesului de achiziții publice în comun, pentru a crea efectul stimulat necesar.
- (24) În vederea asigurării unor condiții uniforme pentru punerea în aplicare a prezentului regulament, ar trebui conferite competențe de executare Comisiei pentru adoptarea programului de lucru multianual pentru stabilirea priorităților de finanțare și a condițiilor de finanțare aplicabile. Respectivul competențe ar trebui exercitate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽³⁾.
- (25) Pentru a genera un efect stimulat, nivelul contribuției Uniunii pentru fiecare acțiune ar trebui să poată fi diferențiat pe baza unor factori precum complexitatea achizițiilor publice în comun, caracteristicile cooperării sau numărul de state membre sau țări asociate participante ori includerea de noi state membre sau țări asociate în cadrul unor cooperări existente, dar nu ar trebui să depășească 15 % din bugetul total al instrumentului și ar trebui să fie plafonat la 15 % din valoarea estimată a contractului de achiziții publice în comun per consorțiu de state membre și țări asociate. Din cauza costurilor mai mari asociate de obicei desfășurării de proceduri de achiziții publice care includ un număr mai mare de contractanți sau care implică transferuri ale echipamentelor achiziționate către țări terțe, respectivul plafon ar trebui majorat la 20 % din bugetul total și la 20 % din valoarea estimată a contractului de achiziții publice în comun per consorțiu de state membre și țări asociate în cazul în care Ucraina sau Republica Moldova este unul dintre destinatarii unor cantități suplimentare de produse din domeniul apărării în cadrul acțiunii de achiziții publice sau în cazul în care cel puțin 15 % din valoarea estimată a contractului de achiziții publice în comun este alocată IMM-urilor sau întreprinderilor cu capitalizare medie în calitate de contractanți sau subcontractanți. Ar trebui să fie posibilă achiziționarea de cantități suplimentare de produse din domeniul apărării pentru Ucraina și Republica Moldova, cu acordul statelor membre participante, având în vedere situația specială în materie de securitate a acestor două țări candidate la aderarea la Uniune în contextul războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei.
- (26) Statele membre și țările asociate ar trebui să numească un agent de achiziții publice care să efectueze în numele lor o achiziție publică în comun. Agentul de achiziții publice ar trebui să fie o autoritate contractantă, astfel cum este definită în articolul 2 alineatul (1) punctul 1 din Directiva 2014/24/UE ⁽⁴⁾ și articolul (3) alineatul (1) din Directiva 2014/25/UE ⁽⁵⁾ ale Parlamentului European și ale Consiliului, care este stabilită într-un stat membru sau într-o țară asociată, Agenția Europeană de Apărare sau o organizație internațională.
- (27) În conformitate cu articolul 193 alineatul (2) din Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁶⁾ (denumit în continuare „Regulamentul financiar”), se poate acorda un grant pentru o acțiune deja începută, cu condiția ca solicitantul să poată demonstra necesitatea demarării acțiunii înainte de semnarea acordului de grant. Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei a cauzat o schimbare drastică a condițiilor de pe piața apărării, la care EDTIB trebuie să se adapteze într-un context marcat de puternice constrângeri de timp. Având în vedere urgența și importanța respectivei adaptări, precum și existența unui risc de fragmentare suplimentară a pieței interne și a lanțurilor de aprovizionare cu produse relevante din domeniul

⁽³⁾ Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 februarie 2011 de stabilire a normelor și principiilor generale privind mecanismele de control de către statele membre al exercitării competențelor de executare de către Comisie (JO L 55, 28.2.2011, p. 13).

⁽⁴⁾ Directiva 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice și de abrogare a Directivei 2004/18/CE (JO L 94, 28.3.2014, p. 65).

⁽⁵⁾ Directiva 2014/25/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale și de abrogare a Directivei 2004/17/CE (JO L 94, 28.3.2014, p. 243).

⁽⁶⁾ Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2018 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1296/2013, (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 1304/2013, (UE) nr. 1309/2013, (UE) nr. 1316/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) nr. 283/2014 și a Deciziei nr. 541/2014/UE și de abrogare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 966/2012 (JO L 193, 30.7.2018, p. 1).

apărării, a fost necesar ca statele membre să întreprindă acțiuni imediate prin care să fie demarată cooperarea pentru achiziții publice în comun, cu scopul de a transmite un semnal semnificativ pieței și EDTIB. În consecință, ar trebui să fie posibil un sprijin financiar timpuriu din partea Uniunii. Prin derogare de la articolul 193 din Regulamentul financiar, ar trebui, prin urmare, să fie posibil să se prevadă, în decizia de finanțare, contribuții financiare pentru acțiuni care acoperă perioade începând cu 24 februarie 2022, chiar dacă acestea au început înainte de depunerea cererii de grant, cu condiția să nu fie finalizate înainte de semnarea acordului de grant.

- (28) Prezentul regulament nu aduce atingere normelor prevăzute de Directiva 2009/81/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽⁷⁾. Cu toate acestea, prezentul regulament prevede cerințe de eligibilitate mai detaliate. Directiva 2009/81/CE prevede că statele membre pot include în legislația lor posibilitatea de a impune, în documentația contractuală, cerințe legate de protecția securității aprovizionării sau de securitatea informațiilor. Prezentul regulament are la bază dispozițiile respective din Directiva 2009/81/CE și creează obligații pentru agenții de achiziții publice în ceea ce privește cerințele de eligibilitate care urmează să fie incluse în documentația contractuală. Astfel de obligații ar trebui să prevaleze asupra dispozițiilor legislative contradictorii ale statului membru și ale țărilor asociate în care este stabilit agentul de achiziții publice în cauză.
- (29) Recomandarea (UE) 2018/624 a Comisiei ⁽⁸⁾ vizează să faciliteze accesul transfrontalier pe piață pentru IMM-uri și societăți intermediare în sectorul apărării. În special, prin intermediul acesteia se solicită statelor membre să utilizeze flexibilitatea oferită de Directiva 2009/81/CE, cum ar fi cea introdusă la articolul 21 sau cea oferită de recurgerea sporită la loturi sau la achizițiile publice electronice. De asemenea, se solicită statelor membre să reducă sarcina administrativă legată de achizițiile publice, în special prin menținerea unui caracter proporțional al cererilor de informații sau al criteriilor de selecție. În contextul prezentului regulament, agenții de achiziții publice desemnați de statele membre și țările asociate ar trebui să utilizeze în mod optim recomandările Comisiei în desfășurarea procedurilor de achiziții publice în comun, pentru a asigura un acces echitabil al IMM-urilor la achizițiile publice care beneficiază de sprijin.
- (30) Prezentul regulament prevede un pachet financiar pentru instrument pentru perioada cuprinsă între 27 octombrie 2023 și 31 decembrie 2025, care urmează să constituie principala valoare de referință, în înțelesul punctului 18 din Acordul interinstituțional din 16 decembrie 2020 între Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană privind disciplina bugetară, cooperarea în chestiuni bugetare și buna gestiune financiară, precum și privind noile resurse proprii, inclusiv o foaie de parcurs în vederea introducerii de noi resurse proprii ⁽⁹⁾, pentru Parlamentul European și pentru Consiliu în cursul procedurii bugetare anuale.
- (31) În conformitate cu Regulamentul financiar, cu Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽¹⁰⁾ și cu Regulamentele (CE, Euratom) nr. 2988/95 ⁽¹¹⁾, (Euratom, CE) nr. 2185/96 ⁽¹²⁾ și (UE) 2017/1939 ⁽¹³⁾ ale Consiliului, interesele financiare ale Uniunii trebuie să fie protejate prin măsuri proporționale, inclusiv prin măsuri referitoare la prevenirea, depistarea, corectarea și investigarea neregulilor, inclusiv a fraudei, recuperarea fondurilor pierdute, plătite în mod necuvenit sau incorect utilizate și, dacă este cazul, prin impunerea de sancțiuni administrative. În special, în conformitate cu Regulamentele (Euratom, CE) nr. 2185/96 și (UE, Euratom) nr. 883/2013, Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) are competența de a desfășura

⁽⁷⁾ Directiva 2009/81/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind coordonarea procedurilor privind atribuirea anumitor contracte de lucrări, de furnizare de bunuri și de prestare de servicii de către autoritățile sau entitățile contractante în domeniile apărării și securității și de modificare a Directivelor 2004/17/CE și 2004/18/CE (JO L 216, 20.8.2009, p. 76).

⁽⁸⁾ Recomandarea (UE) 2018/624 a Comisiei din 20 aprilie 2018 privind accesul transfrontalier pe piață pentru subfurnizorii și IMM-urile din sectorul apărării (JO L 102, 23.4.2018, p. 87).

⁽⁹⁾ JO L 433 I, 22.12.2020, p. 28.

⁽¹⁰⁾ Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 septembrie 2013 privind investigațiile efectuate de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1073/1999 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (Euratom) nr. 1074/1999 al Consiliului (JO L 248, 18.9.2013, p. 1).

⁽¹¹⁾ Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2988/95 al Consiliului din 18 decembrie 1995 privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene (JO L 312, 23.12.1995, p. 1).

⁽¹²⁾ Regulamentul (Euratom, CE) nr. 2185/96 al Consiliului din 11 noiembrie 1996 privind controalele și inspecțiile la fața locului efectuate de Comisie în scopul protejării intereselor financiare ale Comunităților Europene împotriva fraudei și a altor abateri (JO L 292, 15.11.1996, p. 2).

⁽¹³⁾ Regulamentul (UE) 2017/1939 al Consiliului din 12 octombrie 2017 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în ceea ce privește instituirea Parchetului European (EPPO) (JO L 283, 31.10.2017, p. 1).

investigații administrative, inclusiv verificări și inspecții la fața locului, pentru a stabili dacă a avut loc o fraudă, un act de corupție sau orice altă activitate ilegală care afectează interesele financiare ale Uniunii. În conformitate cu Regulamentul (UE) 2017/1939, Parchetul European (EPPO) este împuternicit să investigheze și să urmărească penal infracțiunile care afectează interesele financiare ale Uniunii, astfel cum sunt prevăzute în Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului ⁽¹⁴⁾. În conformitate cu Regulamentul financiar, orice persoană sau entitate care primește fonduri din partea Uniunii trebuie să coopereze pe deplin pentru protejarea intereselor financiare ale Uniunii, să acorde drepturile necesare și să permită accesul reprezentanților Comisiei, ai OLAF, ai Curții de Conturi și, în ceea ce privește statele membre care participă la forma de cooperare consolidată în temeiul Regulamentului (UE) 2017/1939, ai EPPO, și să se asigure că orice terț implicat în execuția fondurilor din partea Uniunii acordă drepturi echivalente.

- (32) În temeiul articolului 85 alineatul (1) din Decizia (UE) 2021/1764 a Consiliului ⁽¹⁵⁾, persoanele și entitățile stabilite în țările și teritoriile de peste mări sunt eligibile pentru a beneficia de finanțare sub rezerva normelor și a obiectivelor instrumentului și sub rezerva unor eventuale regimuri aplicabile statului membru de care este legată țara respectivă sau teritoriul respectiv.
- (33) În sensul prezentului regulament, produsele din domeniul apărării ar trebui înțelese ca fiind produse care intră în domeniul de aplicare al Directivei 2009/81/CE, astfel cum este prevăzut în articolul 2 din respectiva directivă, în special ca tipuri de produse incluse în lista de arme, muniții și material de război stabilite în Decizia 255/58 a Consiliului din 15 aprilie 1958 ⁽¹⁶⁾. Lista respectivă include numai echipamente care sunt concepute, proiectate și produse în scopuri militare specifice. Cu toate acestea, lista are un caracter general și se interpretează într-un sens larg, de exemplu pe baza Listei comune a Uniunii cuprinzând produsele militare, ținând seama de faptul că tehnologia, politicile de achiziții și cerințele de ordin militar se află într-o continuă evoluție, ceea ce conduce la dezvoltarea unor noi tipuri de echipamente. În sensul prezentului regulament, produsele din domeniul apărării ar trebui înțelese ca incluzând, de asemenea, produsele care, deși inițial au fost concepute pentru a fi utilizate în scopuri civile, sunt adaptate ulterior unor scopuri militare pentru a fi utilizate drept arme, muniții sau material de război.
- (34) În temeiul articolului 4 alineatul (2) din TUE, securitatea națională rămâne responsabilitatea exclusivă a fiecărui stat membru. Statele membre stabilesc între ele regimurile aplicabile protecției informațiilor clasificate în scopul achizițiilor publice în comun, în conformitate cu actele cu putere de lege și reglementările naționale.
- (35) Comisia protejează informațiile UE clasificate în conformitate cu normele în materie de securitate prevăzute în Decizia (UE, Euratom) 2015/444 a Comisiei ⁽¹⁷⁾. În conformitate cu Acordul din 4 mai 2011 încheiat între statele membre ale Uniunii Europene, reunite în cadrul Consiliului, privind protecția informațiilor clasificate care fac obiectul schimburilor în interesul Uniunii Europene ⁽¹⁸⁾ și cu Decizia 2013/488/UE a Consiliului ⁽¹⁹⁾, statele membre oferă un grad de protecție a informațiilor UE clasificate echivalent cu cel asigurat de normele de securitate ale Consiliului prevăzute în Decizia 2013/488/UE.
- (36) Cel târziu până la 31 decembrie 2026, Comisia ar trebui să elaboreze un raport de evaluare a instrumentului și să îl prezinte Parlamentului European și Consiliului. Raportul de evaluare ar trebui să evalueze impactul și eficacitatea acțiunilor întreprinse în cadrul instrumentului, anticipând în același timp în mod critic modalitățile de asigurare a tuturor componentelor în cadrul lanțului de aprovizionare al Uniunii în domeniul apărării, ținând seama în mod corespunzător de importanța aranjamentelor privind securitatea aprovizionării și de funcționarea EDTIB. În plus,

⁽¹⁴⁾ Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal (JO L 198, 28.7.2017, p. 29).

⁽¹⁵⁾ Decizia (UE) 2021/1764 a Consiliului din 5 octombrie 2021 privind asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări la Uniunea Europeană, inclusiv relațiile dintre Uniunea Europeană, pe de o parte, și Groenlanda și Regatul Danemarcei, pe de altă parte (Decizia privind asocierea peste mări, inclusiv Groenlanda) (JO L 355, 7.10.2021, p. 6).

⁽¹⁶⁾ Decizia de stabilire a listei de produse (arme, muniție și material de război) cărora li se aplică prevederile articolului 223 alineatul (1) litera (b) – devenit ulterior articolul 296 alineatul (1) litera (b) – din tratat (doc. 255/58). Procesul-verbal din 15 aprilie 1958: doc. 368/58.

⁽¹⁷⁾ Decizia (UE, Euratom) 2015/444 a Comisiei din 13 martie 2015 privind normele de securitate pentru protecția informațiilor UE clasificate (JO L 72, 17.3.2015, p. 53).

⁽¹⁸⁾ JO C 202, 8.7.2011, p. 13.

⁽¹⁹⁾ Decizia 2013/488/UE a Consiliului din 23 septembrie 2013 privind normele de securitate pentru protecția informațiilor UE clasificate (JO L 274, 15.10.2013, p. 1).

raportul de evaluare ar trebui să identifice lacunele și dependențele critice de țări terțe neasociate în ceea ce privește materiile prime, componentele și capacitățile de producție, pe baza lucrărilor întreprinse în contextul Observatorului pentru tehnologii critice. Raportul de evaluare ar trebui să stea la baza lucrărilor Comisiei privind foile de parcurs tehnologice, inclusiv a măsurilor de atenuare pentru a aborda respectivele lacune și dependențe critice.

- (37) Prezentul regulament nu aduce atingere libertății de decizie a statelor membre în ceea ce privește politicile lor în materie de exporturi de produse din domeniul apărării.
- (38) Întrucât obiectivele prezentului regulament, nu pot fi realizate în mod satisfăcător de către statele membre, dar pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii, aceasta poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din TUE. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este enunțat la articolul respectiv, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea respectivelor obiective.
- (39) Pentru a permite începerea punerii în aplicare a prezentului regulament cât mai curând posibil, acesta ar trebui să intre în vigoare în regim de urgență,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Articolul 1

Obiect

Prezentul regulament instituie un instrument pe termen scurt pentru consolidarea industriei europene de apărare prin achiziții publice în comun (denumit în continuare „instrumentul”), pentru perioada cuprinsă între 27 octombrie 2023 și 31 decembrie 2025.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentului regulament, se aplică următoarele definiții:

1. „achiziții publice în comun” înseamnă achiziții desfășurate în comun de cel puțin trei state membre;
2. „control” cu privire la un contractant sau subcontractant înseamnă capacitatea de a exercita o influență decisivă asupra unui contractant sau subcontractant, în mod direct sau indirect prin intermediul uneia sau mai multor entități juridice intermediare;
3. „structură de conducere executivă” înseamnă un organ al unei entități juridice desemnat în conformitate cu dreptul intern și subordonat, după caz, directorului general, care este autorizat să stabilească strategia, obiectivele și direcția de ansamblu ale respectivei entități juridice și care supraveghează și monitorizează procesul decizional în materie de management;
4. „entitate dintr-o țară terță neasociată” înseamnă o entitate juridică stabilită într-o țară terță neasociată sau, atunci când este stabilită în Uniune sau într-o țară asociată, ale cărei structuri de conducere executivă se află într-o țară terță neasociată;
5. „agent de achiziții publice” înseamnă o autoritate contractantă astfel cum este definită în articolul 2 alineatul (1) din Directiva 2014/24/UE și articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2014/25/UE, care este stabilită într-un stat membru sau într-o țară asociată, Agenția Europeană de Apărare sau o organizație internațională și care este desemnată de statele membre sau de țările asociate să efectueze o achiziție publică în comun în numele acestora;

6. „produse din domeniul apărării” înseamnă produse care intră în domeniul de aplicare al Directivei 2009/81/CE, astfel cum este prevăzut în articolul 2 din respectiva directivă, inclusiv echipamente medicale specifice luptei;
7. „informații clasificate” înseamnă informații sau materiale, sub orice formă, a căror divulgare neautorizată ar putea cauza prejudicii de diferite grade intereselor Uniunii sau ale unui sau mai multor state membre și care poartă un marcaj de clasificare UE sau un marcaj de clasificare corespunzător, astfel cum se prevede în acordul încheiat între statele membre ale Uniunii Europene, reunite în cadrul Consiliului, privind protecția informațiilor clasificate schimbate în interesul Uniunii Europene ⁽²⁰⁾;
8. „informații sensibile” înseamnă informații și date neclasificate care trebuie protejate împotriva accesului sau divulgării neautorizate, în virtutea obligațiilor prevăzute în dreptul Uniunii sau dreptul intern, după caz, sau în vederea protejării vieții private sau a siguranței unei persoane fizice sau juridice.

Articolul 3

Obiective

(1) Instrumentul are următoarele obiective:

- (a) să promoveze competitivitatea și eficiența bazei industriale și tehnologice de apărare europene (EDTIB), inclusiv a IMM-urilor și a întreprinderilor cu capitalizare medie, pentru o Uniune mai rezilientă și mai sigură, în special prin accelerarea, pe bază de colaborare, a adaptării industriei la schimbările structurale, inclusiv prin crearea și intensificarea capacităților sale de producție și deschiderea lanțurilor de aprovizionare pentru cooperarea transfrontalieră în întreaga Uniune, permițând astfel EDTIB să furnizeze produsele din domeniul apărării necesare statelor membre;
- (b) să promoveze cooperarea în cadrul proceselor de achiziții publice în domeniul apărării între statele membre participante pentru a contribui la solidaritate, a preveni efectele de excludere, a spori eficacitatea cheltuielilor publice și a reduce fragmentarea excesivă, conducând, în cele din urmă, la o creștere a standardizării sistemelor de apărare și la o mai mare interoperabilitate între capabilitățile statelor membre și menținând în același timp competitivitatea și diversitatea produselor aflate la dispoziția statelor membre și în cadrul lanțului de aprovizionare.

(2) În urmărirea obiectivelor prevăzute la alineatul (1), se pune accentul pe consolidarea și dezvoltarea EDTIB în întreaga Uniune pentru a-i permite să abordeze în special nevoile cele mai urgente și critice în materie de produse din domeniul apărării, în special cele evidențiate sau exacerbate de răspunsul la războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, cum ar fi transportul de produse din domeniul apărării către Ucraina, ținându-se seama de obiectivele Busolei strategice pentru securitate și apărare și luându-se în considerare lucrările grupului operativ pentru achiziții publice comune în domeniul apărării. Acest lucru poate fi realizat prin refacerea stocurilor care sunt diminuate ca urmare a transferurilor de produse din domeniul apărării către Ucraina, inclusiv cu echipamente disponibile pe piață, precum și prin înlocuirea echipamentelor vetuste și prin consolidarea capabilităților.

Articolul 4

Buget

(1) Pachetul financiar pentru implementarea instrumentului pentru perioada cuprinsă între 27 octombrie 2023 și 31 decembrie 2025 este de 300 de milioane EUR în prețuri curente.

(2) Pachetul financiar menționat la alineatul (1) poate fi utilizat pentru asistență tehnică și administrativă în implementarea instrumentului, de exemplu pentru activități de pregătire, monitorizare, control, audit și evaluare, inclusiv sisteme corporative de tehnologie a informației.

⁽²⁰⁾ JO C 202, 8.7.2011, p. 13.

(3) Resursele alocate statelor membre în cadrul gestiunii partajate pot fi transferate, la cererea acestora, către instrument, sub rezerva condițiilor prevăzute în dispozițiile relevante din Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²¹⁾. Comisia execută aceste resurse direct, în conformitate cu articolul 62 alineatul (1) primul paragraf litera (a) din Regulamentul financiar. Resursele respective sunt utilizate în beneficiul statului membru în cauză.

(4) Angajamentele bugetare privind activitățile care se desfășoară pe parcursul mai multor exerciții financiare pot fi repartizate pe mai multe exerciții, în tranșe anuale.

Articolul 5

Țările asociate

Instrumentul este deschis participării acelor membri din cadrul Asociației Europene a Liberului Schimb care sunt membri ai Spațiului Economic European (țări asociate), în conformitate cu condițiile stabilite în Acordul privind Spațiul Economic European.

Articolul 6

Implementare și forme de finanțare din partea Uniunii

(1) Instrumentul este implementat prin gestiune directă în conformitate cu Regulamentul financiar.

(2) Finanțarea din partea Uniunii este folosită pentru a stimula cooperarea dintre statele membre în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite la articolul 3. Contribuția financiară se stabilește ținând seama de caracterul colaborativ al achizițiilor publice în comun și de nevoia de a crea efectul stimulat necesar pentru a determina cooperarea.

(3) Prin derogare de la articolul 193 din Regulamentul financiar și contribuțiile financiare pot acoperi, în cazul în care sunt necesare pentru implementarea unei acțiuni, acțiunile inițiate înainte de data solicitării contribuțiilor financiare pentru acțiunea respectivă, cu condiția ca acțiunile respective să nu fi început înainte de 24 februarie 2022 și să nu fi fost finalizate înainte de semnarea acordului de grant. Acțiunile eligibile retroactiv îndeplinesc toate criteriile de eligibilitate prevăzute la articolele 8 și 9 din prezentul regulament.

(4) Granturile executate în cadrul gestiunii directe se atribuie și se gestionează în conformitate cu titlul VIII din Regulamentul financiar.

Articolul 7

Utilizarea finanțării nelegate de costuri

(1) Granturile iau forma finanțării nelegate de costuri, în temeiul articolului 180 alineatul (3) din Regulamentul financiar.

(2) Nivelul contribuției din partea Uniunii atribuite fiecărei acțiuni poate fi definit pe baza unor factori precum:

- (a) complexitatea achizițiilor publice în comun, pentru care o proporție din valoarea estimată a contractului de achiziții publice în comun și experiența dobândită în acțiuni similare pot servi drept indicatori inițiali;
- (b) caracteristicile cooperării, care sunt susceptibile să genereze rezultate mai solide în materie de interoperabilitate și semnale de investiții pe termen lung pentru industrie; sau

⁽²¹⁾ Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize (JO L 231, 30.6.2021, p. 159).

- (c) numărul de state membre și țări asociate participante sau includerea de state membre sau țări asociate suplimentare în cadrul cooperării existente.
- (3) Contribuția financiară a Uniunii la fiecare acțiune nu depășește 15 % din suma menționată la articolul 4 alineatul (1) și este plafonată la 15 % din valoarea estimată a contractului de achiziții publice în comun pentru fiecare consorțiu de state membre și țări asociate.
- (4) Prin derogare de la alineatul (3) din prezentul articol, contribuția financiară a Uniunii la fiecare acțiune poate ajunge până la 20 % din suma menționată la articolul 4 alineatul (1) și este plafonată la 20 % din valoarea estimată a contractului de achiziții publice în comun, în cazul în care este îndeplinită cel puțin una dintre următoarele condiții:
 - (a) Ucraina sau Republica Moldova sunt printre destinatarii unor cantități suplimentare de produse din domeniul apărării în cadrul acțiunii de achiziții publice, în conformitate cu articolul 9 alineatul (3);
 - (b) cel puțin 15 % din valoarea estimată a contractului de achiziții publice în comun este alocată IMM-urilor sau întreprinderilor cu capitalizare medie, în calitate de contractanți sau subcontractanți.

Articolul 8

Acțiuni eligibile

- (1) Sunt eligibile pentru finanțare din partea Uniunii în cadrul instrumentului numai acțiunile care îndeplinesc toate criteriile următoare:
 - (a) acțiunile implică cooperarea între entitățile eligibile menționate la articolul 10 în vederea achiziționării în comun care să răspundă nevoilor celor mai urgente și critice de produse din domeniul apărării, și care să realizeze obiectivele stabilite la articolul 3;
 - (b) acțiunile implică o nouă cooperare, inclusiv într-un cadru existent, sau o extindere a cooperării existente la cel puțin un nou stat membru sau o nouă țară asociată;
 - (c) acțiunile sunt realizate de un consorțiu format din cel puțin trei state membre;
 - (d) acțiunile îndeplinesc condițiile suplimentare prevăzute la articolul 9.
- (2) Următoarele acțiuni nu sunt eligibile pentru finanțare:
 - (a) acțiuni pentru achizițiile publice în comun de bunuri sau de servicii care sunt interzise de dreptul internațional aplicabil;
 - (b) acțiuni pentru achizițiile publice în comun de arme letale autonome fără posibilitatea unui control uman semnificativ asupra deciziilor de selecție și de angajare atunci când se efectuează atacuri împotriva oamenilor.

Articolul 9

Condiții de eligibilitate suplimentare

- (1) Statele membre sau țările asociate participante la o achiziție publică în comun desemnează, prin unanimitate, un agent de achiziții publice care să acționeze în numele lor în scopul respectivei achiziții publice în comun. Agentul de achiziții publice desfășoară procedurile de achiziții și încheie contractele rezultate cu contractanții în numele țărilor participante. Agentul de achiziții publice poate să participe la acțiune în calitate de beneficiar și poate să acționeze în calitate de coordonator al consorțiului și, prin urmare, poate fi abilitat să gestioneze și să combine fonduri din cadrul instrumentului și fonduri din partea statelor membre participante și a țărilor asociate participante.

Prezentul regulament nu aduce atingere normelor privind coordonarea procedurilor de atribuire a anumitor contracte de lucrări, contracte de furnizare de bunuri și contracte de prestare de servicii de către autoritățile sau entitățile contractante în domeniile apărării și securității prevăzute în Directiva 2009/81/CE.

(2) Procedurile de achiziții menționate la alineatul (1) se bazează pe un acord care urmează să fie semnat de statele membre participante și țările asociate participante cu agentul de achiziții publice, în condițiile stabilite în programul de lucru. Acordul stabilește, în special, modalitățile practice care reglementează desfășurarea achizițiilor publice în comun și a procesului decizional în ceea ce privește alegerea procedurii, evaluarea ofertelor și atribuirea contractului.

(3) Acordul menționat la alineatul (2) poate autoriza agentul de achiziții publice să achiziționeze cantități suplimentare din produsul în cauză din domeniul apărării pentru Ucraina sau Republica Moldova. O astfel de autorizare este aprobată în unanimitate de către statele membre care participă la procedura de achiziții publice în comun.

Astfel de modalități de achiziții publice pentru cantități suplimentare nu aduc atingere dreptului aplicabil al Uniunii și sunt în conformitate cu actele cu putere de lege și reglementările naționale ale statelor membre privind exportul de produse din domeniul apărării.

(4) Procedurile și contractele de achiziții publice în comun includ cerințele de participare pentru contractanții și subcontractanții implicați în achiziția în comun prevăzute la alineatele (5)-(12).

(5) Contractanții și subcontractanții implicați în achizițiile publice în comun sunt stabiliți și își au structurile de conducere executivă în Uniune sau într-o țară asociată. Aceștia trebuie să nu fie supuși controlului unei țări terțe neasociate sau al unei entități dintr-o țară terță neasociată sau, alternativ, trebuie să fi făcut obiectul unei examinări în înțelesul Regulamentului (UE) 2019/452 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²²⁾ și, dacă este necesar, al unor măsuri de atenuare, ținând seama de obiectivele stabilite la articolul 3 din prezentul regulament.

(6) Prin derogare de la alineatul (5) din prezentul articol, o entitate juridică stabilită în Uniune sau într-o țară asociată și controlată de o țară terță neasociată sau de o entitate dintr-o țară terță neasociată poate participa la achiziția publică în comun dacă oferă garanții verificate de statul membru sau de țara asociată în care este stabilit contractantul sau subcontractantul implicat în achiziția publică în comun. Garanțiile oferă asigurări asupra faptului că implicarea contractantului sau a subcontractantului în achiziția publică în comun nu contravine intereselor în materie de securitate și apărare ale Uniunii și ale statelor membre, astfel cum sunt stabilite în cadrul politicii externe și de securitate comune în temeiul titlului V din TUE, și nici obiectivelor stabilite la articolul 3 din prezentul regulament.

(7) Garanțiile menționate la alineatul (6) din prezentul articol se pot baza pe un model standardizat furnizat de Comisie, asistată de comitetul menționat la articolul 16, și fac parte din caietul de sarcini, pentru a asigura o abordare armonizată în întreaga Uniune. Garanțiile atestă în special faptul că, în sensul achiziției publice în comun, au fost instituite măsuri care să asigure că:

- (a) nu se exercită un control asupra contractantului sau a subcontractantului implicat în achiziția publică în comun, într-un mod care să îi restrângă sau să îi restricționeze capacitatea de a onora comanda și de a obține rezultate; și
- (b) este împiedicat accesul unei țări terțe neasociate sau al unei entități dintr-o țară terță neasociată la informații clasificate referitoare la achizițiile publice în comun, iar angajații sau alte persoane implicate în achiziția publică în comun beneficiază de o autorizare de securitate națională emisă de un stat membru sau de o țară asociată, în conformitate cu actele cu putere de lege și reglementările naționale.

(8) Agenții de achiziții publice transmit Comisiei o notificare cu privire la măsurile de atenuare aplicate în înțelesul Regulamentului (UE) 2019/452, menționate la alineatul (5) de la prezentul articol, sau cu privire la garanțiile menționate la alineatul (6) de la prezentul articol. Informații suplimentare privind măsurile de atenuare aplicate sau privind garanțiile sunt puse la dispoziția Comisiei, la cerere. Comisia informează comitetul menționat la articolul 16 din prezentul regulament cu privire la orice notificare înaintată în conformitate cu prezentul alineat.

⁽²²⁾ Regulamentul (UE) 2019/452 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 martie 2019 de stabilire a unui cadru pentru examinarea investițiilor străine directe în Uniune (JO L 79 I, 21.3.2019, p. 1).

(9) Infrastructura, instalațiile, activele și resursele contractanților și ale subcontractanților implicați în achizițiile publice în comun care sunt utilizate în scopul achiziției în comun trebuie să fie situate pe teritoriul unui stat membru sau al unei țări asociate. În cazul în care contractanții sau subcontractanții implicați într-o achiziție publică în comun nu au la dispoziție alternative ușor accesibile sau infrastructuri, instalații, active și resurse relevante în Uniune sau într-o țară asociată, aceștia își pot utiliza infrastructura, instalațiile, activele și resursele care sunt amplasate sau deținute în afara teritoriului statelor membre sau al țărilor asociate, cu condiția ca această utilizare să nu aducă atingere intereselor în materie de securitate și apărare ale Uniunii și ale statelor membre și să se realizeze în concordanță cu obiectivele stabilite la articolul 3.

(10) Procedurile și contractele de achiziții publice în comun includ, de asemenea, cerința ca produsul din domeniul apărării să nu facă obiectul unei restricții din partea unei țări terțe neasociate sau a unei entități dintr-o țară terță neasociată în mod direct sau indirect prin intermediul uneia sau mai multor entități juridice intermediare, care limitează capacitatea unui stat membru de a utiliza respectivul produs din domeniul apărării.

(11) Prin derogare de la alineatul (10), și având în vedere situația geopolitică și nevoia urgentă de a efectua achiziții de produse din domeniul apărării cu sprijinul instrumentului, cerința menționată la alineatul respectiv nu se aplică în cazul produselor urgente și critice din domeniul apărării, dacă sunt îndeplinite ambele condiții următoare:

- (a) statele membre sau țările asociate care participă la achizițiile publice în comun se angajează să studieze fezabilitatea înlocuirii componentelor care cauzează restricționarea cu o componentă alternativă fără restricții și provenind din Uniune;
- (b) produsele din domeniul apărării achiziționate erau utilizate înainte de 24 februarie 2022 în cadrul forțelor armate ale unei majorități a statelor membre care participă la achiziția publică în comun.

(12) Costul componentelor care provin din Uniune sau din țări asociate nu trebuie să fie mai mic de 65 % din valoarea estimată a produsului final. Nicio componentă nu poate proveni din țări terțe neasociate care contravin intereselor de securitate și apărare ale Uniunii și ale statelor membre, inclusiv în ceea ce privește respectarea principiului relațiilor de bună vecinătate.

(13) În sensul prezentului articol, „subcontractanți implicați în achizițiile publice în comun” înseamnă orice entitate juridică care furnizează factori de producție critici având atribute unice esențiale pentru funcționarea unui produs și căreia i se alocă cel puțin 15 % din valoarea contractului.

Articolul 10

Entități eligibile

Cu condiția să respecte criteriile de eligibilitate prevăzute la articolul 197 din Regulamentul financiar, entitățile eligibile pentru finanțare sunt:

- (a) autoritățile publice ale statelor membre;
- (b) autorități publice din țările asociate;
- (c) agenți de achiziții publice.

Articolul 11

Criterii de atribuire

- (1) Comisia evaluează propunerile pe baza următoarelor criterii de atribuire a granturilor:
 - (a) numărul de state membre sau de țări asociate care participă la fiecare achiziție publică în comun;
 - (b) valoarea estimată a achiziției publice în comun;

- (c) demonstrarea contribuției acțiunii la consolidarea competitivității și la adaptarea, modernizarea și dezvoltarea EDTIB pentru a-i permite să abordeze în special nevoile cele mai urgente și critice în materie de produse din domeniul apărării, astfel cum sunt menționate la articolul 3 alineatul (2), inclusiv în ceea ce privește termenele de livrare, disponibilitatea și furnizarea;
- (d) demonstrarea contribuției acțiunii la refacerea stocurilor, inclusiv a celor diminuate ca urmare a răspunsului la războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, la înlocuirea echipamentelor vetuste și la consolidarea capacităților, astfel cum se menționează la articolul 3 alineatul (2);
- (e) amploarea contribuției acțiunii la consolidarea cooperării dintre statele membre sau țările asociate, în special prin partajarea proporțională a riscurilor și oportunităților financiare și tehnice pe baza unui concept de cooperare veritabilă, precum și la interoperabilitatea produselor achiziționate în temeiul prezentului regulament;
- (f) contribuția acțiunii la depășirea obstacolelor din calea achizițiilor publice în comun;
- (g) amploarea contribuției acțiunii la competitivitatea și la adaptarea EDTIB la schimbările structurale, inclusiv la schimbările tehnologice, printre altele, prin crearea sau intensificarea preconizată a capacităților de producție, prin rezervarea capacităților de producție și prin securitatea aprovizionării;
- (h) participarea IMM-urilor și a întreprinderilor cu capitalizare medie;
- (i) crearea unei noi cooperări transfrontaliere între contractanți și subcontractanți în cadrul lanțurilor de aprovizionare din întreaga Uniune;
- (j) calitatea și eficiența planurilor de realizare a acțiunii.

(2) Programul de lucru stabilește detalii suplimentare privind aplicarea criteriilor de atribuire prevăzute la alineatul (1), inclusiv orice ponderare aplicabilă. Programul de lucru nu stabilește praguri individuale.

(3) Comisia transmite comitetului menționat la articolul 16 raportul de evaluare referitor la cererea de propuneri. Comisia transmite candidaților un raport detaliat privind rezultatul evaluării propunerilor lor.

Articolul 12

Programul de lucru

(1) Instrumentul este implementat printr-un program de lucru multianual în temeiul articolului 110 din Regulamentul financiar (denumit în continuare „programul de lucru”).

(2) Comisia adoptă, prin intermediul unui act de punere în aplicare, programul de lucru. Actul de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 16 alineatul (3).

(3) Programul de lucru stabilește:

- (a) dimensiunea financiară minimă a acțiunilor de achiziții publice în comun;
- (b) cuantumul orientativ al sprijinului financiar pentru acțiunile desfășurate de numărul minim de state membre astfel cum se prevede la articolul 8 alineatul (1) litera (c);
- (c) stimulentele pentru achiziții publice de o valoare mai mare și includerea altor state membre sau țări asociate într-o cooperare existentă;
- (d) valoarea totală a contribuției din partea Uniunii la fiecare prioritate de finanțare;

- (e) o descriere a acțiunilor care implică cooperarea pentru achiziții publice în comun;
- (f) valoarea estimată a achizițiilor publice în comun;
- (g) procedura pentru evaluarea și selectarea propunerilor;
- (h) o descriere a obiectivelor de etapă care urmează să fie concepute în așa fel încât să marcheze progresele substanțiale în implementarea acțiunilor, rezultatele care trebuie obținute, precum și plata sumelor de finanțare aferente;
- (i) modalitățile de verificare a respectivelor obiectivelor de etapă menționate la litera (h), a îndeplinirii condițiilor și a obținerii rezultatelor; și
- (j) metodele de determinare și, dacă este cazul, de ajustare a sumelor de finanțare.

(4) Programul de lucru stabilește prioritățile de finanțare în conformitate cu nevoile menționate la articolul 3 alineatul (2). Respectivul prioritate de finanțare vizează asigurarea disponibilității unor cantități suficiente de produse din domeniul apărării care sunt cele mai urgente și critice pentru a acoperi cele mai urgente deficite în materie de capacități, astfel cum se menționează în secțiunea 4 din comunicarea comună privind „Analiza deficitelor de investiții în domeniul apărării și calea de urmat”.

Articolul 13

Aplicarea normelor privind informațiile clasificate și informațiile sensibile

- (1) În cadrul domeniului de aplicare al prezentului regulament:
 - (a) statele membre și țările asociate care participă la o achiziție publică în comun stabilesc între ele regimurile aplicabile protecției informațiilor clasificate în sensul respectivei achiziții publice în comun, în conformitate cu actele cu putere de lege și reglementările naționale;
 - (b) fiecare stat membru se asigură că oferă un grad de protecție a informațiilor UE clasificate echivalent celui asigurat de normele de securitate ale Consiliului stabilite în Decizia 2013/488/UE;
 - (c) Comisia protejează informațiile UE clasificate primite în legătură cu instrumentul în conformitate cu normele în materie de securitate prevăzute în Decizia (UE, Euratom) 2015/444.
- (2) Comisia stabilește un sistem de schimb de informații securizat pentru a facilita schimbul de informații clasificate și informații sensibile și între Comisie și statele membre și țările asociate și, după caz, cu candidații și destinatarii. Sistemul respectiv ține seama de reglementările interne în materie de securitate ale statelor membre.

Articolul 14

Monitorizarea și raportarea

- (1) Comisia monitorizează implementarea instrumentului și raportează Parlamentului European și Consiliului cu privire la progresele înregistrate. În acest scop, Comisia pune în aplicare măsurile de monitorizare necesare.
- (2) Până la 31 decembrie 2026, Comisia elaborează un raport de evaluare a impactului și eficacității acțiunilor întreprinse în temeiul instrumentului (denumit în continuare „raportul de evaluare”) și îl prezintă Parlamentului European și Consiliului.
- (3) Raportul de evaluare este bazat pe consultări cu statele membre și cu principalele părți interesate și evaluează progresele înregistrate în ceea ce privește îndeplinirea obiectivelor stabilite la articolul 3. Acesta evaluează potențialele blocaje în funcționarea instrumentului și, în special, contribuția instrumentului la:
 - (a) cooperarea dintre statele membre și țările asociate, inclusiv crearea unei noi cooperări transfrontaliere;

- (b) participarea IMM-urilor și a întreprinderilor cu capitalizare medie în cadrul acțiunilor;
- (c) crearea de noi cooperări transfrontaliere între contractanți și subcontractanți în cadrul lanțurilor de aprovizionare din întreaga Uniune;
- (d) consolidarea competitivității EDTIB, precum și adaptarea, modernizarea și dezvoltarea care să-i permită să răspundă, în special, celor mai urgente și critice nevoi de produse din domeniul apărării;
- (e) valoarea globală a contractelor de achiziții publice în comun pentru cele mai urgente și critice produse din domeniul apărării sprijinite de instrument.

(4) Pe baza contribuțiilor disponibile din partea agentului de achiziții publice, cum ar fi studiile de fezabilitate, în temeiul articolului 9 alineatul (11) litera (a) și, după caz, pe baza lucrărilor întreprinse în contextul Observatorului pentru tehnologii critice, raportul de evaluare identifică lacunele și dependențele critice față de țări terțe neasociate în ceea ce privește produsele achiziționate cu sprijinul financiar din partea instrumentului. Raportul de evaluare stă la baza lucrărilor Comisiei privind foile de parcurs tehnologice, inclusiv privind măsuri de atenuare pentru a aborda respectivele lacune și dependențe critice. Comisia ia în considerare posibilitatea de a propune măsuri de atenuare a lacunelor și a dependențelor critice de țări terțe neasociate în contextul Fondului european de apărare, după caz, anticipând în mod critic modalități de asigurare a componentelor necesare în cadrul lanțului de aprovizionare al EDTIB.

(5) Cerințele de raportare impuse statelor membre nu aduc atingere actelor cu putere de lege și reglementărilor naționale și nici articolului 346 din TFUE.

Articolul 15

Informare, comunicare și publicitate

(1) Fără a aduce atingere actelor cu putere de lege și reglementărilor naționale sau ale Uniunii aplicabile pentru protecția informațiilor clasificate și a informațiilor sensibile, destinatarii finanțării din partea Uniunii recunosc originea și asigură vizibilitatea finanțării din partea Uniunii, în special cu ocazia promovării acțiunilor și a rezultatelor acestora, prin oferirea de informații coerente, concrete și proporționale unor categorii de public diverse care includ mass-media și publicul larg.

(2) Comisia pune în aplicare acțiuni de informare și comunicare privind instrumentul, acțiunile întreprinse în temeiul instrumentului și rezultatele obținute.

(3) Resursele financiare alocate instrumentului contribuie la comunicarea instituțională a priorităților politice ale Uniunii, în măsura în care respectivele priorități sunt legate de obiectivele stabilite la articolul 3.

Articolul 16

Procedura comitetului

(1) Comisia este asistată de un comitet. Respectivul comitet reprezintă un comitet în înțelesul Regulamentului (UE) nr. 182/2011.

(2) Agenția Europeană de Apărare este invitată, în calitate de observator, să prezinte opinii și să ofere expertiză comitetului. Serviciul European de Acțiune Externă este, de asemenea, invitat să acorde asistență comitetului.

(3) Atunci când se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 5 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.

În cazul în care comitetul nu emite un aviz, Comisia nu adoptă proiectul de act de punere în aplicare și se aplică articolul 5 alineatul (4) al treilea paragraf din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.

*Articolul 17***Intrarea în vigoare**

Prezentul regulament intră în vigoare în ziua următoare datei publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Strasbourg, 18 octombrie 2023.

Pentru Parlamentul European

Președinta

R. METSOLA

Pentru Consiliu

Președintele

J. M. ALBARES BUENO
